

Факултет Природни науки и образование

Компетентностна характеристика

на

Специалност: **Социална педагогика**

Професионално направление: 1.2. Педагогика

Област на ВО: 1. Педагогически науки

ОКС „Бакалавър“

Професионална квалификация: социален педагог

Срок на обучение: 4 години (8 семестъра)

Форма на обучение: редовна

I. ПРОФИЛ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

• АКТУАЛНОСТ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

Бакалавърската програма по специалността „Социална педагогика” от професионално направление 1.2. Педагогика, осигурява базисна научно-теоретична и практическа подготовка за реализация по професионалната квалификация „социален педагог”.

В съответствие с Националната образователна политика, обучението за придобиване на ОКС „Бакалавър“ с професионална квалификация „социален педагог“, се основава на съвременните демократични ценности и принципи, на европейските практики, както и на общоцивилизационни стандарти за демократичност, толерантност, за осигуряване на социалната сигурност и социалната защита на деца и лица, независимо от тяхната етническа принадлежност, социално-икономически статус, както и от различията във физическия и интелектуалния им потенциал.

В европейския стълб на социалните права са предвидени редица основни принципи и права за подкрепа на справедливи и добре функциониращи пазари на труда и социални системи. Тези принципи и права обхващат областите на заетостта, социалната закрила, социалното приобщаване, образованието и равните възможности, специалисти за които се подготвят в специалност „Социална педагогика“¹.

Със стълба се цели осигуряването на висококачествено образование и обучение както формално, така и неформално. Подчертава се важността на образованието и уменията за успешното участие на пазара на труда и за социалното сближаване. Този аспект е свързан с гъвкави възможности за учене и преквалификация, които трябва да са на разположение във всеки един момент от живота и трудовата кариера на човека, включително системите за образование и обучение в ранна детска възраст, начално, средно, висше образование и образование и обучение за възрастни.

В рамките на европейския стълб на социалните права се предвижда общо право на образование и обучение през целия живот.

• ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ОБУЧЕНИЕТО

Основна цел на обучението по специалността „Социална педагогика” е да подготви квалифицирани специалисти, които могат да усъвършенстват

¹ СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ (Създаване на европейски стълб на социалните права), Брюксел, 26.4.2017 г.

и развиват системата от социално-педагогически услуги в контекста на многообразните и задълбочаващите се възпитателни проблеми в днешното общество. Обучението в бакалавърската програма по „Социална педагогика“ е основано на образователно-квалификационни параметри, които дават възможност за пълноценна реализация на бъдещите социални педагози във възпитателна, интегрираща, социално-подкрепяща, (ре)социализираща, изследователска и организационна среда със специфични социално-педагогически проблеми, както и за работа в системата на подпомагането и социалната дейност в държавния и неправителствения сектор.

Специфичните цели на обучението включват висока професионална подготовка, богата езикова култура и познания в областта на психолого-педагогическите дисциплини, разкриващи особеностите на когнитивното, емоционалното и физическото развитие на деца и лица и знания, умения и компетентности да оказват педагогическа, експертна, консултантска и организационна помощ на деца, възрастни и стари хора със социално-педагогически проблеми, да извършват възпитателна и организационна дейност в училищна и извънучилищна среда.

• **ОСНОВНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА УЧЕБНИЯ ПЛАН**

• *Основни структурни характеристики на учебния план*

Учебният план е структуриран, така че да осигурява фундаментална, специализирана и профилираща подготовка. Обучението е организирано в лекционни курсове, семинарни и практически упражнения. От своя страна дисциплините са обединени в блокове: задължителни за специалността, избираеми и факултативни. Задължителната подготовка включва знания от фундаменталната общопедагогическа подготовка и психологията, както и дисциплини от специалната методическа и профилиращата подготовка. Към всеки цикъл са предложени списъци с избираеми дисциплини.

Съдържателни параметри на учебния план са:

○ **Модул от дисциплини, осигуряващи фундаменталната подготовка на студентите-** включва дисциплини, даващи възможност за придобиване на знания по педагогика, психология, социология, право, медицина, право, икономика, професионално-практическа подготовка и др.. Те са основа за разгръщане на специфични и широкоспектърни професионално-трудова умения за социално-педагогическа дейност с деца, подрастващи и възрастни, независимо от тяхната етническа принадлежност,

социално-икономически статус, както и от различията във физическия и интелектуалния им потенциал.

○ **Основни знания в областта на психолого-педагогическите дисциплини:** Дидактика, Обща психология, Теория на възпитанието, Основи на социалната педагогика и социалната работа, Възрастова психология, Педагогическа психология, Приобщаващо образование, Педагогическо общуване, Педагогическа психология и др. Обучението по информационни и комуникационни технологии и работа в дигитална среда дава възможност на бъдещите социални педагози успешно да използват електронни учебни материали и електронни форми на обучение; да диагностират и осъществяват изследване върху детското и възрастово развитие и да оказват педагогическа, експертна, консултантска и организационна помощ на деца, възрастни и стари хора със социално-педагогически проблеми и да извършват възпитателна и организационна дейност в училищна и извънучилищна среда.

○ **Специална методическа подготовка, осъществявана чрез изучаване на** Правна защита на детето и семейството; Анатомия и физиология ; Социално-педагогическа диагностика; Социална медицина; Социална политика и законодателство; Методи на социалната работа; Семейна педагогика; Социално-педагогическа работа в училище; Социална психология; Детско-юношеска психопатология; Социална работа с група. Групова терапия; Методика на работа на педагогическия съветник; Методика на работа на ресурсния учител; Възпитателна работа с детски и младежки общности; Социална работа с деца в неравностойно положение; Социализация и ресоциализация на деца в детско-юношеска възраст; Андрагогика; Герагогика; Социално-педагогическа работа с деца и младежи в риск; Управление на социално-педагогическите заведения; Арттерапия; Социална работа при възрастни и инвалиди; Професионално и кариерно развитие ; Конфликтология ; Игрова и трудова терапия ; Социална работа с етнически групи; Превенция на престъпността, наркоманията и насилието; Ролеви тренинг; Работа с деца и лица с девиантно поведение; Социални проблеми на безработицата; Психодиагностика и психотренинг при старите хора; Социално-педагогическо консултиране и съветване; Хигиена и здравно възпитание ; Перманентно образование ; Трудова и социална рехабилитация Сравнително образование ; Мениджмънт на разработване на социално-педагогически проект.

○ **Профилиращата подготовка** на бъдещите социални педагози включва няколко вида практика в социално – педагогически заведения: Въвеждане в специалността (обзорни наблюдения), Хоспитиране (наблюдения, съпроводени с коментар), Текуща педагогическа практика и Стажантска практика. Така се постига равнопоставеност между теоретичната и практическата подготовка на студентите.

Изискванията, относно обучението на социалния педагог като висококвалифициран, мобилен и адаптивен специалист в областта на социалната сигурност и социалната защита, са насочени към теоретичната и практическа подготовка на студентите за работа в мултидисциплинарен екип, придобиване на професионални и личностни качества и компетентности за работа в социалната сфера от превантивен, посреднически, консултативен, специализиран, подпомагащ и изследователски характер; изграждане на професионално-личностни качества, способности и стремеж към непрекъснато самоусъвършенстване, самообразование и саморегулация.

Избираемите дисциплини надграждат подготовката на студентите-социални педагози по проблеми, свързани със специализираната им подготовка и са ориентирани към придобиване на ключови компетентности, свързани с професионално-педагогическата им реализация.

Интердисциплинарните и приложно-експериментални дисциплини осигуряват надграждане на компетентности, свързани със спецификата на професионалната квалификация. Чрез обучението по дисциплината Статистически методи за педагогически изследвания студентите получават определена степен на статистическа грамотност, като белег на ерудиция и елемент на професионалната подготовка. Получените знания в областта на приложенията на статистиката в педагогическите изследвания са особено важни и полезни за разработване на дипломни работи, научни доклади и творчески изяви на студентите. Студентите получават фонова компетентност, необходима при интерпретацията на количествени и качествени данни от педагогическите изследвания, като се научат да използват възможностите на най-популярния в света специализиран софтуерен продукт за статистически анализи IBM-SPSS(Statistical Package for Social Sciences).

Предвидено е задължително изучаване на **факултативни дисциплини**.

Проверката и оценката на професионалните компетенции се осъществява съобразно изискванията на учебния план и включва текущ и/или заключителен семестриален контрол. Формите на контрол, избрани от преподавателите, са отразени в съответната учебна програма и съответстват на заложените форми за оценяване в учебния план. Оценяването е по шестобалната система. Текущият контрол включва следните методи: тест; самостоятелно проучване по дадена тема и защита на теза (курсова задача или курсова работа); беседа; реферирание на научни текстове и др. Заключителният контрол представлява полагане на писмен изпит по дисциплината или формирането на крайна оценка в резултат на текущо оценяване през семестъра (текуща оценка).

Обучението по специалността е с продължителност от 8 (осем семестъра), като общият брой кредити за целия курс на обучение е 240 ECTS кредити.

• ПРОФЕСИОНАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ

Професионалното предназначение на бакалавъра по Социална педагогика е да оказва педагогическа, експертна, консултантска и организационна помощ на деца, възрастни и стари хора със социално-педагогически проблеми и да извършва възпитателна и организационна дейност в училищна и извънучилищна среда.

Бакалавърът по Социална педагогика има следните *възможности за професионална реализация*:

1) В системата на Министерство на образованието и науката:

- възпитател и социален педагог в основни и средни училища, социално-педагогически интернати, Център за подкрепа личностното развитие на деца, Център за специална образователна подкрепа, в детски селища, в извънучилищни учреждения, възпитателни училища-интернати (ВУИ);
- педагогически съветник в училища;
- експерт към регионални управления на образованието по въпросите, свързани със специфични образователни потребности и поведенчески отклонения на децата;
- експерт в общински отдел "Образование";
- консултант и експерт в социално-педагогически центрове и кабинети, в социално-терапевтични институции,

- консултант и организатор на социокултурни дейности в различни възрастови, етнически и професионални общности, в неправителствени и благотворителни организации в центрове за занимания по интереси, за организация на свободното време; в центрове работещи по здравни програми за сексуално и психическо здраве и др., в системата на непрекъснатото образование;

- консултантска работа с родители, деца, учители, възпитатели при възникване на социални проблеми, със семейства, деца и младежи в риск и др.; в общински комисии за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни;

- специализирана организаторска, диагностична и контролна дейност в сферите за подпомагане, рехабилитиране, ресоциализация и интеграция на деца и семейства в риск и с поведенчески проблеми;

- неправителствени организации с благотворителна и хуманна цел

- аналитичен специалист в образованието като изследовател в областта на социалната педагогика.

2) В системата на Министерство на вътрешните работи:

- инспектор в детска педагогическа стая;
- социален педагог в домове за временно настаняване на малолетни и непълнолетни;

- социален педагог и обществен възпитател към комисии и центрове за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни; в различни държавни структури със социализиращи и ресоциализиращи функции, с възрастни, включени в програми за пробационна дейност; в местата за лишаване от свобода и в пробационни служби за лица с девиантно и делинквентно поведение.

3) В системата на Министерство на правосъдието:

- възпитател и социален педагог в пенитенциарни институции;
- възпитател и социален педагог в пробационни центрове.

4) В системата на Министерство на труда и социалната политика като:

- експерт в общинските комисии за закрила на детето, в отделите за закрила на детето към общински дирекции „Социално подпомагане“;

- експерт в отделите „Социална закрила“ към кметствата, социален патронаж, бюрата по труда, Агенцията по заетостта и териториалните ѝ подразделения; НОИ, МЗ, областната администрация – дирекции и отдели на общинско равнище, домове за възрастни; центрове за лица в неравностойно социално положение; центрове за психично здраве и др.

5) **В системата на Държавна агенция за социално подпомагане** като експерти.

II. КОМПЕТЕНТНОСТЕН ПРОФИЛ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

Компетентностният профил на специалността е изграден въз основа на спецификата на обучението на студентите в професионално направление 1.2 Педагогика, като съчетава в себе си дескрипторите на:

- *Европейската квалификационна рамка (ЕКР)* за резултатите от ученето за Ниво 6, подниво 6Б²;
- *Националната квалификационна рамка на РБългария (НКР)* за ниво Ниво 6, подниво 6Б;
- *Рамката за дигитална компетентност (DigComp2.0)*.

Едновременно с това компетентностната характеристика на специалност Социална педагогика е изградена и върху *ключовите умения за ученето през целия живот*³, дефинирани от Европейската комисия, които включват знания, умения и компетенции, необходими за личностно развитие, пригодност за работа, социална интеграция и активна гражданска позиция в локален, регионален, национален и глобален контекст.

Компонентите на компетентностната характеристика включват:

- **знания** – основни и фактологически;
- **умения** – познавателни (включват използването на логическо, критическо, интуитивно и творческо мислене) и практически (включват сръчност и използване на методи, материали, уреди и инструменти);
- **компетентности**;
- **отношения**.

Компонент 1: ЗНАНИЯ

² Ниво 6, Подниво 6Б – ОКС „Бакалавър“, 240 ECTS кредита

³ European Union. *Key Competences for Lifelong Learning*, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2019 <<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/297a33c8-a1f3-11e9-9d01-01aa75ed71a1/language-en>>

Бакалавърът по „Социална педагогика“ следва да:

- притежава задълбочени теоретични и фактологични знания в областта на педагогика, психология, социология, андрагогика, герагогика, право, медицина, икономика, социалната политика и законодателство и др.;
- познава най-новите постижения в сферата на образованието, социалната педагогика и социална практика, ученето през целия живот, социалната политика и законодателство и др.;
- интерпретира самостоятелно придобитите знания, като използва познатите му теоретични модели;
- познава правно-нормативната уредба, свързана с организационното обезпечаване на социално-педагогическата дейност;
- притежава знания за психическото развитие на личността, както и за индивидуалните особености в развитието на личността;
- познава методите и формите на социално-педагогическа работа с различни групи клиенти;
- осмисля въпроси, свързани със знанията в областта на педагогическата теория и практика на обучението и възпитанието, андрагогическата теория и практика, геронтологическата теория и практика, социалната педагогика и социална практика, ученето през целия живот и ги прилага при извършването на изследователска дейност;
- използва познати теоретични постановки, научни факти и резултати от научни изследвания, като основа за оригинално мислене и изследователска дейност.

Компонент 2: УМЕНИЯ

Бакалавърът по „Социална педагогика“ следва да:

- притежава умения за прилагането на съществуващи теоретични модели и терминология в областта на педагогиката, социалната педагогика, андрагогиката; герагогиката, социалната политика и законодателство;
- владее методи и средства, позволяващи решаването на специфични задачи, свързани с обучението, образованието, възпитанието и превъзпитанието на деца и лица / в сферата на образованието и социалната подкрепа;
- прилага логическо и творческо мислене при решаването на нестандартни задачи / проблеми в областта на социалната педагогика;

- притежава специализирани умения за решаване на конкретни проблеми, свързани с разработването на научни изследвания по теми, свързани със социално-педагогическите науки;
- владее умения, необходими при планирането и извършване на експерименти, свързани с научноизследователска дейност, ориентирана към проучване на различни аспекти на социалните взаимодействия в образователни и социални институции, както и по отношение на подпомагане на социализацията и ресоциализацията на деца и семейства в риск и / или с поведенчески проблеми.
- притежава специализирани умения за решаване на проблеми, които изискват прилагането на знания и процедури от други научни области;
- умее да работи с разнообразни образователни продукти;
- познава, разбира и прилага нормативните документи, регламентиращи работата в сферата на училищното образование, социалната сфера, андрагогиката, геррагогиката и ученето през целия живот.

Компонент 3: КОМПЕТЕНТНОСТИ

➤ Грамотност

Бакалавърът по „Социална педагогика“ следва да:

- притежава умения за устно и писмено общуване в различни комуникативни ситуации;
- наблюдава и адаптира начина си на общуване с деца и лица в зависимост от ситуацията;
- различава и използва различни източници на информация;
- притежава умения за откриване, събиране и обработване на информация от различни източници;
- мисли критично, като разглежда поставените въпроси от различни гледните точки;
- формулира информирана оценка въз основа на критическо осмисляне на информацията по поставените проблеми.

➤ Мултилингвална компетентност

Бакалавърът по „Социална педагогика“ следва да:

- притежава знания по отношение на лексиката, граматично-функционалните категории на английски език;
- познава общественото устройство и културната специфика на представителите на езиковата общност, чиито език студентът усвоява като чужд;

- разбира смисъла и да извлича подробности от жанрово различни текстове на чуждия език (вкл. и от текстове на специализиран чужд език);
- ползва съзнателно сравнително широк кръг от стратегии при слушане и четене с разбиране на текстове на чуждия език;
- притежава умения за инициране, поддържане и приключване на разговор с различни събеседници и на различни теми;
- създава различни в жанрово отношение текстове на чуждия език, вкл. и по специализирани теми с оглед на професионалното направление.

➤ **Математическа компетентност и компетентности в наука, технологии и инженерство**

Бакалавърът по „Социална педагогика“ следва да:

- разчита статистически данни, графики, таблици и др., които да използва при обучението си или при разработването на научни изследвания и/или публикации в областта на социалната педагогика;
- прилага изследователски подход при решаването на поставените задачи, чрез планирането и провеждането на научен експеримент;

➤ **Дигитална компетентност**

Бакалавърът по „Социална педагогика“ следва да:

- разбира как цифровите технологии подпомагат общуването, творчеството и иновациите, като осъзнава техните възможности, ограничения, влияние и съответните рискове;
- познава и спазва правните и етични норми при използването на дигитални технологии в учебния процес, при самоподготовка и при общуване със студенти и преподаватели;
- познава функциите и умее да работи с различни устройства и софтуер с цел общуване с другите студенти и с преподаватели по време на обучението, при самостоятелната си подготовка за учебните занятия и при реализирането на научноизследователска дейност в дигитална среда (вкл. и разработване на научни публикации под ръководството на преподавател);
- умее да открива необходимата му информация в дигитална среда, да оцени качеството на дигитално поднесеното съдържание и да го използва за нуждите на учебната или научноизследователската си дейност;
- може да създаде и сподели информация във виртуалното пространство или чрез използването на съответен софтуер;
- може да съхрани и предпази от нежелан достъп създаденото от него дигитално съдържание (вкл. и дигиталната си идентичност);

- познава и умее да работи с различни софтуерни образователни програми.

➤ **Лични и социални компетентности и компетентност за учене**

Бакалавърът по „Социална педагогика“ следва да:

- притежава знания за използваните от него стратегии за учене;
- познава собствените си образователни потребности и нужди за развитие;
- оценява системно, целенасочено и последователно собствената си квалификация чрез преценка на придобитите до момента, знания, умения и компетентности;
- планира разширяването и актуализирането на професионалните си знания, умения и компетентности и собствената си професионална квалификация (напр. чрез участие в обучения, използване на възможности за кариерно развитие, кариерно консултиране и т.н.);
- умее да работи в екип (вкл. и с представители на други култури);
- проявява самостоятелност при вземането на решения;
- демонстрира толерантност, проявява емпатия и приема гледни точки, различни от неговата;
- уважава културните различия и да проявява отвореност към другостта;
- спазва етичния кодекс за работа с деца и етичния кодекс на социалния работник.

➤ **Граждански компетентности**

Бакалавърът по „Социална педагогика“ следва да:

- притежава знания за основните понятия и събития, свързани с индивиди, групи, работнически организации, обществото, икономическите процеси и културата;
- познава общите европейски ценности и основните човешки права;
- може да посочи и познава основни събития и исторически личности от националната, европейската и световната история;
- притежава знания за климатичните и демографски промени в света, както разбира последиците от тях;
- умее да участва ефективно в общественополезни инициативи (напр. във връзка с устойчивото развитие на обществото на местно, регионално, национално и международно ниво);
- демонстрира умения за критически прочит на информацията, поднесена от различни медии;

- разбира ролята на медиите в демократичното общество;

➤ **Познания за (собствената и други) култури и комуникативна компетентност**

Бакалавърът по „Социална педагогика“ следва да:

- притежава разбиране за културата като сбор от артефакти (продукти на човешката дейност), вявания и ценностни системи, поведение;
- познава местните, националните, европейските и други култури по света (вкл. техните езици, културно наследство, традиции, артефакти);
- притежава критична културна осъзнатост, която включва оценяване на различни гледни точки, практики и продукти в собствената и чуждата култура;
- умее да общува успешно (вкл. и с представители на други култури);
- формулира и излага ясно идеи, проблеми и решения пред специалисти в областта на педагогиката, социалната педагогика и неспециалисти;
- изразява мнение и отношение по въпроси от областта на образованието и социалната работа чрез използване на качествени и количествени данни, описания и оценки;

➤ **Предприемаческа компетентност**

Бакалавърът по Социална педагогика следва да:

- познава икономическите и социалните възможности и предизвикателства пред работодателите, бизнеса и обществото в национален и международен аспект;
- познава и използва разнообразни подходи при планирането на проекти, управлението на процеси и ресурси;
- проявява въображение, творчески подход, стратегическо мислене и умения за решаване на проблеми при предлагането на ефективни решения на поставени проблеми;
- взема самостоятелно решения, да поема премерени рискове в образователна и социално-педагогическа среда.

➤ **Професионални компетентности**

Бакалавърът по „Социална педагогика“ следва да:

- Притежава теоретични знания по педагогика, психология; владее и реализира в практиката знания от различни научни области с интегративен и интердисциплинарен характер като знанията за: човека, социалните общности и обществото като цяло, социалните системи и

макрообществените процеси, поведенческите науки и социалната психология, социалната защита и услугите, теориите, инструментариума, методите и видовете модели на социалната работа, компютърните методи на работа и обработка на социална информация, за управлението и социалните изследвания;

- Оперира с понятия, категории, принципи и закономерности, форми и равнища на социалната работа, икономическите и професионално-ценностните ѝ аспекти, основите на правното осигуряване на социалната работа и дейности;

- Познава възможностите на информационните и комуникационни технологии за повишаване ефективността на възпитателно-образователния процес. Подпомага децата, възрастните и старите хора за формиране на дигитални умения.

- Познава когнитивното, емоционалното и физическото развитие на отделните възрастови групи деца, ученици и лица ;ориентира социалната работа с тях в зависимост от индивидуалните им потребности и интереси.

- Формира професионална мотивираност и отношение към бъдещата професия.

- Насърчава усвояването на знания и на ключовите компетентности, формира и развива в децата/учениците и лицата на умения за самостоятелен живот, за междуличностно и междукултурно общуване, вземане на решения, съпричастност, отговорност за собствените действия, за критично, самокритично и конструктивно мислене.

- Развива аналитично, конструктивно мислене и критична наблюдателност, изявена в бързо ориентиране, констатиране и оценяване на реалната визия в конкретна социално - педагогическа среда;

- Познава и насърчава формирането на ключовите компетентности за учене през целия живот.

- Проявява положително отношение към възможностите за повишаване на професионалната си квалификация и има изградени умения за оценка на своята социално - педагогическа работа.

- Извършва научно-изследователска работа и анализи на състоянието и развитието на обектите на социалната педагогика; провеждат анкети, подготвят доклади, да представят комплексни оценки, да работи с документация;

- Усъвършенства организацията на собствената си дейност и условия на труд, разширява възможностите за обмен на опит в рамките на

професията, професионалната рефлексия, научна дискусия и интердисциплинарната съвместна работа;

➤ **Отговорност и самостоятелност**

Бакалавърът по „Социална педагогика“ следва да:

- поема отговорност да управлява изпълнителски екипи и ресурси при работа в образователната и социално- педагогическата сфера;
- ръководи работата на екип при разработването на групови задачи, поставени в хода на учебния процес;
- оценява обективно собственото си представяне и представянето на другите при изпълнението на поставена задача;
- обучава други в професионален план

Компонент 4: ОТНОШЕНИЯ

Бакалавърът по „Социална педагогика“ следва да:

- притежава отвореност към иновациите и техническия прогрес;
- демонстрира положително отношение към провеждането на критичен и конструктивен диалог;
- цени културното многообразие, интерес и любопитство към различните езици и общуването с представители на различни култури;
- демонстрира положително отношение към опазването на околната среда;